Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 62. sz. Kedd, március 15.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

MAGYAR KIRÁLYI EGYETEMI KÖNYVTÁR

Márczius Idusán.

Debreczen, márczius 15.

Emléknappá avatta a kegyelet, mely a szabadság eszméjének oltárt emelt minden honfi szivében. Minden esztendő márczius 15-én, hiven a tradiczióhoz, áldozunk ezen az oltáron, hálás szivvel azok iránt, a kik lelkesedtek a nagy eszmékért s a kik prófétai ihlettséggel hirdették azokat az igéket, a melyek megtestesülésétől remélhették Magyarország regenerálását.

A félszázados fordulónál természetszerüleg fokozódott mértékben jut kifejezésre a kegyelet és hála érzete, a melyhez nincs köze semmiféle pártpolitikának. Az 1848-iki alkotásokra nem formálhatnak külön jogot sem egyes pártok, sem egyes osztályok. S midőn a törvényhozás a 48-iki korszakot alkotó törvények szentesitésének napját: április 11-ikét, nemzeti ünneppé nyilvánitja, a félszázados évfordulónak kiváló fényt és jelentőséget ad az által, hogy a magyar nemzet az ő világszerte tisztelt és alattvalói szeretetétől környezett királyával együtt ünnepli a negyvennyolczas törvényalkotásokat.

Magasztos és örök emlékezetü nemzeti ünnep az, a melyen a magyar király és a magyar nemzet, együtt érezve emlékezik meg a 48-as eszmék diadaláról. S ez eszmék diadala ahhoz a naphoz füződik, a midőn a királyi szentesités élő és ható törvénynyé emelte a 48-iki törvényhozási alkotásokat. Ettől a naptól fogva terjesztettek ki az alkotmányos jogok a nemzet minden osztályára, ettől a naptól kezdve lett általános a közteherviselés és jutottak érvényre a politikai és a polgári jogok minden irányban.

A mai, a márczius 15-iki emléknap, egyik momentuma a nemzet hálás kegyeletének dicső elődei iránt; nem csökkenteni e tradiczió jelentőségét, — mint azt rosszakarattal hirdetik — hanem magasztossá tenni, ünneppé avatni az 1848-iki esztendő nagy alkotásait s a nemzeti ideálokért való rajongásban együtt dobogtatni a király és nemzet szivét — ez a valódi jelentősége az április 11-iki nemzeti ünnepnek, mely a szabadság esztendejének félszázados fordulóját örökké emlékezetessé fogja tenni.

Ha országszerte a márczius 15 iki emléknapot is kegyelettel megünneplik, ez nem csorbithatja az április 11-iki nemzeti ünnepnek országos jelentőségét, a mely napon a király és nemzet együtt ünneplik a 48-iki törvények szentesitését, s együtt örvendeznek ama nagy alkotásoknak, melyek a modern Magyarország megteremtésére szilárd alapul szolgáltak.

TÁRCZA.

Félszázados ünnepen.*

Irta: *Kun Béla.*

Esküdjetek a szabadság nevére,
Testvéri csókba forrjon ajkatok,
Föl, mint egyenlők, föl a pályatérre,
Honért ha kell, pokollal vivjatok!
Irjátok ezt o lengő lobogóra
S örök csatákra üssön bár az óra,
Tüzet lövelljen száz vulká-torok:
De a magyar poklon is győzni fog!

Dühét az orkán hamarább kidörgi,
Mintsem e népet sirba döntené,
Porig törpül a vaserő, mi földi,
Csak egy kar sujthat s ez az Istené!
De ez is áld, csak korcs utódot átkoz,
Ki hütlen lesz a nyugvó ős apákhoz,
Küzdtérre állni lomhán nem akar,
— Van-é közöttünk ilyen gyászmagyar?

Ha van, hüljön ki tespedt szolga-vére,
Zugó szél hordja átkozott porát,
Lélek kufárság árnya meg ne érje
A márcziusi hajnal biborát!
Ne sirjanak az alvó óriások:
Az unoka magának vermet ásott
Vakul rohan, mint üldözött beteg,
Mig elnyeli a rémes rengeteg!

De könny se hulljon százezrek szemébül
Kiket szegénység vaskeresztje ver,
Mit ér, hogy ős jog sziklavára épül,
Ha van, kinek a földi lét teher?
Ha küzködők köszöntik bus sóhajjal:
Meghalványul a márcziusi hajnal,
Borulni kezd . . . itt-ott dörg vészesen:
Vigyázzatok! mert itélet leszen!

S e kín sajtolta vádoló morajra,
Égő könnyekre mi a felelet?
A nyers erő szélvésze el nem hajtja,
Csak sűriti a terhes felleget.
Óh nap lehet csak, mely magasba járván,
Keresztültüzhet sűrű felleg árnyán,
Világosságé lesz a nyert tusa,
S e napfény: márcziusnak idusa!

Hevülj, buzogj föl küzdők lanyha vére,
Remélj s epedd e megváltó napot,
Vezérvilágul beborult egére
Ilyen napfényt csak a magyar kapott.
Más nép is szállt az éj ellen birokra,
De hajnalát a vér festé pirosra,
S gyógyultán fájt az anyaföld sebe,
Mert fiainak vérét itta be!

De itt nem volt a napkelésnek átka,
Áldása volt csak égi melege,
Milljó darabra tört egy fénysugárra
A szolgaságnak százados jege.
Mint a hajót ha vészek óceánja
Tajtékzó árral szirtről-szirtre hányja,
S zöld parton felmosolyg a kikötő;
Lobog a zászló: megnyilt a jövő!

Föl a tetőre! ki a sárt utálja,
Előre, szivhe' szivet, karba kart,
Törpült világ mint óriást csodálja,
A küzdelemben összeforrt magyart!
Itt nincs a jelszó: vérre és halálra!
A habzó árban sziklaként megállva
Csak röpke szóval vivja a tusát,
És győz a márcziusi ifjuság!

E nap biborját csak örömpir fesse,
A but csak rózsafátyol födje be,
Egy nap ragyogjon pórra és nemesre,
Nem harcz ez itt: a béke ünnepe!
Nem küzd jogért, csak szent örömre kelve
Megérti egymást a fiaknak lelke,
Egy az anya s majd együvé takar,
— Szabad, egyenlő s testvér a magyar!

Az ég kitisztul, gyul tizenkét csillag
Őrtüzként tündököl a hon felett,
A nép boldogság rózsatői nyilnak,
Nem volt s nem is lesz ily szép kikelet!
Az éji felleg könnyét mind kisirta,
Hajnalt köszönt az ébredő pacsirta:
A vas kalitból szálló gondolat,
— A lég meleg s repülni fönn szabad!

Te is czikázz hát villámló igazság
Évszázadokra dörgő eskü-dal,
E népet szent igéid felriasszák,
Legyen erőben örök-fiatal!
Öt évtizednek börtönéből törj fel,
Földet megrázó halhatlan erővel,
Zenditsd, mi akkor tüzként támadott,
A nagy kérdést: rabok vagy szabadok!!

És idejön, megesküszik, ki bátor,
Hont nem szeret, ki gyáván elmarad,
Ma lássuk meg: a hős multért ki lángol,
S ki gázol hitvány köznapi sarat?!
Hivek vagytok a nyugvó ősapákhoz?
— Feleljetek! s félszázad áld vagy átkoz,
Már alkonyul, óh el ne késsetek,
Jövő hitére föl! esküdjetek!!

---

* Az oratoriumban s a főiskola udvarán szavalta Tripsó Sándor.

Néhai Könyves Tóth Mihálynak egyik kiadatlan levele olmüczi fogságából.

Olmücz, 1850. jan. 20.

Átolvastatott. (Gelessn.)

Kedves, mélyen tisztelt öreg Anyám!
Kedves Testvéreim s Nővéreim!
Egyetlen, kedves Sógorom!
Reményteljes négy Gyermekem!
Szellemes és szende Jankám!
Kedves Rokonaim, Barátaim s jóltevőim!

A fogolynak nagykegyesen megengedik, hogy hozzátartozóit néhanapján magafelől értesitse, tudósitásokat közölhessen. Hálateljesen fogadom s veszem igénybe ezt a gyöngéd kegyelmet.

Tizennégy napi utazás után január 14-én este hét órakor érkeztem meg az olmüczi várba.

Utazásom is, mint általában életemnek végzete, igen rosszul ütött ki. Az első vasuti állomáson Pozsonytól Gänsendorfig a harmadik osztályban foglalván helyet, erősen meghültem s különben is gyakran előforduló csuzos nyak, torok s fogfájás rettenetes mértékben támadott meg. Megkellett változtatnom helyemet s a második osztályba vitettem át magamat, hol már a kocsik ablakokkal vannak ellátva. De ez az áthurczolkodás nagyon megapasztotta különben is sovány erszényemet, mert magamon kivül még az én nyomoruságos testem fölött őrködő két gránátosnak szintén másodosztályra szóló jegyet kellett váltanom. Utiköltségem e két hét alatt ötven conv. forintra rugnak.

Mindemellett még sem tudtam magamat kellőleg megvédeni a szigoru időjárás ellen, mert a rendkivüli havazás miatt Halléintól Preranig a gőzkocsi közlekedés fönakadt s az egész utazótársaság két állomásnyira szánkán folytatta az utat.

A vadul tomboló északi szél kegyetlenül átjárta különben is elviselt bundámat. Megdermedt tagokkal s reszketve száliottam ki Preranban a szánkából. A vendéglőben aztán hálálkodva az ilyen intézkedések miatt, egy forró jó kávé melegitett föl egy kissé.

Tökéletesen berekedve, fogfájás kinjait átszenvedve töltöttem el az első éjszakát s napot a várban. Miután azonban abból a valódi orosz theából, amit nekem maga Babusoff orosz tábornok ajándékozott Debreczenben, néhány adagot, mint valami gyógyszert, elfogyasztottam s jól kiizzadtam volna; a csuzos bántalmak lassan-lassan megszünlek s ma már egészséges vagyok.

Lelki állapotom s kedélyvilágom felől nem irhatok egyetlen árva szót sem. Ennek ecsetelésére az emberi nyelv még eddig nem alkotott kellő szavakat. S még ha talán le is tudnám ezt valahogy vázolni, ti, én kedveseim, ott abban a szabad világban, ezt nem érhetitek meg. A szabad embernek ilyesmiről fogalma sem lehet s tapasztalás nélkül ilyet még csak elképzelni sem bir. Jobb tehát, ha erről a tárgyról örökre némán hallgatok.

A mi testi életemet illeti, naponta kapok napi zsoldomért, a rabélelmezésből eléggé jó ebédet: levest, marhahust s vastagételt, ami legalább elüzi az éhséget. Mily boldogok is lehettek az én cselédeim! Hogy reggelizhessem, vacsorálhassak, továbbá a mosatásra s ilyesmikre takarékoskodnom kell. A legszükebbre vont számadást készitettem s e számitás szerint a legnélkülözhetetlenebb kiadást napota 25 kr. conv. m. Mivel én egyszersmind vagyonom elvesztésére is itéltettem hozzátok kell fordulnom, én kedveseim s remélem is, hogy rólam ezután sem feledkeztek meg.

Az a csomag, melyet Antal öcsém tudósitása szerint valami lovaskapitány hozott volna számomra még mind e mai napig sem érkezett meg. Ha az Pesten Török Pálnál helyeztetett volna el, csak akkor küldjék ide ha a gőzhajózás megnyilik, mert a vasuti szállitás nagyon sokba jön. Hogy az a csomag tul tartalmas, nem tudom, most leginkább 3 lepedőre, 4 alsó nadrágra, volna szükségem mert ezeket a vasbilincsek éjszaka nagyon hamar elnyövik és beszenyezik. Ha ilyenek nem volnának a csomagban, jó anyám mihamarább küldje Törökhöz, hogy mindent egyszerre kapjak meg. A vászon semmi esetre se legyen finom. — Szép, rumburgi ingeim mind szét ronesoltattak, mig Pesten az uj épületben raboskodtam, a mosónő ezeket a kefével teljesen használhatlanokká tette. A boldog idő lejárt reám nézve; jó az is, ha nem rongyoskodom.

Ha nekem valamit, akár levelet vagy csomagot, akár postán vagy alkalomtól küldenek, ily czim alatt küldjék: „Könyves Tóth Mihálynak az olmüczi-várba, a várparancsnokság utján.“ A levelet németül fogalmazzák, mert máskülönben nem fogadják el. Ha tehát a fentjelzet csomagban magyarul fogalmazott levél volna: küldje vissza azt Török Debreczenbe s a helyett német levelet kell irnotok. Mivel pedig a Perlaky, Dorner, győri s pozsonyi posztókereskedő czégnek ezen a vidéken s név szerint Olmüczben is van üzletvezetője, az én kedves sógorom mint kereskedő ezt a körülményt felhasználhatja s magának erről Pesten szerezhet bővebb értesitést. Magától értetik, hogy akár csomag, akár levél csakis a m. t. várparancsnokság utján kézbesithető.

Ezen merőben anyagi s földi ügyek után nem szabad azt sem feledni, a mit Idvezitőnk mond: „nem csak kenyérrel él az ember.“ Éppen ennélfogva az egész családhoz egy magasztos s a lelket illető kérést intézek.

Én minden este 9 óra tájban imádkozom értetek s magamért. Imádkozatok ti is, én kedveseim ugyanezen időben érettem s magatokért. Igy habár végetlen távolban testileg, de szellemileg közel leszünk mégis egymáshoz.

Épen ezért, mivel nem birom annyira a német nyelvet s magyarul irni nem szabad, latinul fogalmaztam azt az imádságot, melyet számatokra megküldök. — Egykori főtiszt. hivataltársam, a püspök leforditja azt nektek magyarra. Ezt az imádságot olvassátok el néha jó édes anyám s az én apátlan, anyátlan árváim előtt. Megáld titeket ezért a jó Isten!

Fiamról s a sajnálatra méltó Jankáról, jó anyámról, sőt az egész családról csak azt tudassátok velem a mi kedvező, ha bármelyiket valami baj éri, azt hallgassátok el, mert azonkivül, hogy idegei-

---

Medvebocs-fogás.

Irta: **Jablonczay Kálmán.**

Brezovics sógorom, — a mig a podegra meg a köszvény nem sanyargatta lábizmait, — rettentő hires vadász volt. Még a mai napon is el-eldicsekedik, hogy három csövü lancaster fegyverével ugy tudott lőni — talán mint — Tell Vilmos. Szerette is ezt a sportot kimondhatatlanul.

Akár esett, akár fujt, vagy ha mindjárt vasvilla hullottis az égből, vadászatra mindig készen vala.

Nem sajnált sem költséget — sem fáradtságot, képes lett volna Afrikába leutazni párducz vagy tigris vadászatra, ha nem félt volna a melegségtől. No ezt nem állotta a természete, lévén ő istentől nagy adag hajjal meg áldva testének minden részén.

A mult év őszén Brezovicsot annyira utólérte az emlitett podegrás nyavalya, hogy lefeküdt az ágyba és onnan orditva szidta az ép lábakon járó emberiséget, a kik az ő pokoli kinjait olyan közönnyel veszik.

Sok éjszakán át ültem az ágyánál, beszélgetve a mult és jelen szomoru vagy vig jelenségeit.

A mikor aztán a kedélyes eszmecserék után a lábaszárában alább hagyott a fájdalom, szivesen vissza emlékezett hajdani vadász kalandjaira, melyek eltörölhetetlenül maradtak vissza emlékében.

Egy ilyen átvirrasztott éjszakán beszélte el nekem Brezovics sógorom a következő vadász történetet.

*

Fiatal koromban, a mikor még jelen bosszantó nyavalyámnak egy pozdorjája sem jelentkezett izmaimban, egy farkas vagy egy medve után — magos sziklákon keresztül három nap is elbarangoltam étlen-szomjan. Addig kergetve azt — a mig csak lábaimnál ki nem lehelte utolsó szusszanását.

Ezelőtt husz esztendővel a munkácsi uradalom tisztjei, kiknek egyike tőről metszett nagy bátyám volt — sürgősen medve vadászatra hivott.

Egy édes sóhajtás után már ott voltam abban az imádott nimród társaságban, melynek körében egyedüli boldogságom találtam föl.

Egy szép novemberi reggelen az uradalmi belső major udvarán gyülekeztünk.

Mindenki csatakészen felöltözve késekkel, golyós töltényekkel pazarul ellátva, kényelmesen elhelyezkedtünk az uraság kényelmes fogatjain.

Vágtatva haladtunk a Latorcza mellett, gondosan ápolt kavicsos uton (Bárcsak Sámson felé látnánk már ilyenformát.)

Délben megebédeltünk egy utszéli rozzant korcsmákban, persze a saját tarisznyánkból, mert ott a huuczutkás lengyel zsidó korcsmárostól felesleges gyermeket lehetett volna kapni csak.

Délután haladtunk tovább. Gyönyörü, megkapó vidéken repültünk keresztül. Én az alföldi ember, majd kibámultam a szemeim a természet csoda alkotásain.

Este ugy 8 óra tájban érkeztünk a kijelölt vadásztanyára.

Ez egy goth stylben épült kastély volt, több kisebb-nagyobb tornyocskákkal. Az épület közepéből egy magas faalkotmány nyult fel a levegőbe, melynek teteje messzelátóul szolgált a vadászoknak.

A midőn kipakolóztunk a kocsikból és vig kedélyhangulatban belépkedtünk a jól befütött, gyönyörü emlékekkel feldiszitett szobákba, azt kérdeztem egy kollegámtól, hogy tulajdonképpen a földtekének melyik földrajzi pontján vagyunk mi most jelenleg?

— Galicziában, — volt a felelet.

— Hát Debreczen merre esik innét?

Napkelet felé mutatva mondja, hogy — arra.

A mutatott irányba néztem, az ablakon keresztül, a vakitó holdfénynél ksrestem a veres tornyot... addig kerestem, addig néztem, mig a szememet valami nedves viz be nem futotta. — Kutyateremtette! — szidtam össze magamat — ilyen a magyar ember... alig megy két lépéssel tovább a hazája határánál, már könyezve néz vissza, mint elvesztett boldogságára.

Megtörültem az orromat, nehogy kinevessenek a hátam mögött nótázó czimborák. Azok bizonyosan azt hitték, hogy megesipett már az orosz nátha.

A kerek asztal körül folyt a disku-

met rázná meg, annál még borzasztóbb szerencsétlenség is érhetne, a legnagyobb szerencsétlenség: a megőrülés. De ha kedveseim közül valamelyik meghal, ezt okvetlenül tudassátok velem. Elpihent kedveseim lelkével, apámnak, feleségemnek, Karolinámnak lelkével gyakran órákhosszat el-el tárgyalkodom. Gyászos életem legszentebb perczeit Istennek, nektek s kedves halottaimnak szentelem.

Csókolom édes jó anyám kezeit. Vigasztalja meg őt Istennek szent igéje. Ne feletjse el soha az ő magasztos kereszt nevét (Mária) Ez a név bátorságot s lelki erőt kölcsönöz neki. Csókolom fiamat s titeket, kedves testvéreim s nővéreim, árváimnak jóltevőit.

Éljetek boldogul mindannyian, kik irántam barátilag éreztek. Legyetek boldogok...örökre, már itt e földön s a jutalmazó örökkévalóságban."

Eddig tart az érdekes levél, melynek német eredetije a Komlóssy család birtokában van. Látszik a levél kezdetén, hogy mily vigyázva kellett a foklyoknak irniok, hogy a levélre rájegyezve a várparancsnok „gelesn," (átolvastatott.) Ezért emlékszik meg K. T. M. elleplezett keserü gunynyal arról a gyöngéd kegyelemről, a mit irányában tanusitottak.

A levegő szállitó.

Irta: **Kugler Mihály.**

Előadó szerint azonban a jó levegőt, az az mindennemü szerves és szervetlen anyagoktól és a fertőzési képességgel biró bakteriumoktól mentes levegőt, ha közel nincsen korlátlanul a távolból, erdőkből, hegyekről és egészséges mezőkről kell hozni, mely esetben kiváló fontossággal bir azon feltétel, hogy csak annyit szállitsanak, amennyi éppen szükséges és gondoskodjunk, hogy az kellően felhasználtassék (kórházak ez alól annyiban képeznek kivételt, amennyiben ott a légszolgáltatás korlátlan lenne az orvosok esetenkénti rendelése szerint.)

Második fontos kérdés az, hogy a levegő állandóan télen-nyáron, első esetben fütve, utóbbiban hütve az organismusra. Legelőnyösebb hőfokban, bocsátassék a szobákba (ez nálunk 20$_0$ C. vagyis 16° R.)

Hasonlóan ismert képletek szerint felállitja felolvasó azon kulcsot, hogy mi nálunk 1 és egy tized fok átlagban felvehető télen, a transmissio okozta melegség veszteséget számba véve, egy állandó éjjel-nappali szellőztetéssel egybekötött fütéssel 100 köbméterenként, a mi egyenlő egy középszerü 2 ablakos szobánál óránként 50 köbméter 30 fokos levegőre van szükség, ha azonban fokozzuk a levegő hevitését egész 100 fokig, akkor 8—10 köbméter is elegendő óránként.

Ezen eredmény azonban azon felette fontos következtetésre visz, hogy a fütéshez (és a mennyiben a hütésnél analog a számitás itt is legfellebb csak annyi levegő kell, a menyi a szellőztetéshez, illetve légujitáshoz fejenként és 100 köbméterenként. A feladat tehát csak az lenne, a szellőztetéshez szükséges levegőt télen fütéssel vagy hütéssel 20 fokra hozni. Az elromlott levegő levezetéséről mesterséges uton szintén gondoskodni kell, hogy az uj levegőnek hely jusson.

Annak mégitélésére, hogy milyen mérvben vagyunk képesek e dig azon feltételeket kielégitően megszerezni felolvasó rövid áttekintésben ismerteti, a jelenleg létező fütési és szellőztetési berendezéseket, melyek között 4 főcsoportot megkülönböztetve: az egyszerü szoba fütést, a vizfütést, a gőzfütést és légfütést, 13 önálló rendszert ismertet és vesz birálat alá, mindegyiknek hivei és ellenségei vannak. Különös fontossággal bir a gőzfütés, a Mertsor féle légfütés, és a legujabbkori gőzfütés.

1. A gőzfütésnél az alacsony és magas nyomásu gőzfütést kell megkülönböztetni; mindkettőnél szükebb csövek használtatnak; a berendezés mindkettőnél abban áll, hogy a ház legmélyebb pontján van elhelyezve, a gőzkazán, melyből a gőz főcsövekben a padlásig hatol és onnan elosztva egyes csövekben az emelet különböző helyiségeiben elhelyezett fütőtestekbe (kályhákba) jut, melyekből külön levezető csövek vezetik a kandentalt gőzt vissza a tüzhelyhez. Az alacsony nyomásánál legfeljebb 1 és fél légköri nyomással, a magas nyomásánál 5—6 légkörü nyomással müködik a gőz; előny mindkettőnél a gyors hatás és a csövezetnek nagy távolságra való kiterjeszthetése, valamint az is, hogy a gőz egyuttal más czélokra is (főzésre, mosásra, fürdésre) használható; hátrány, a robbanás és befagyás lehetősége, valamint a nagy foku sugárzó melegség és a szabályozás nehézsége nagy hőség esetén valamint a magas nyomásnál az is, hogy rendőri felügyelet alatt áll és vizsgázott gépészt igényel. Ily gőzfütéssel bir például a párizsi tőzsde-épület; alacsony nyomására van berendezve a potsdami uj garnison-kórház, a budapesti István kórház; ide tartozik továbbá az ugynevezett amerikai fütés is, mely Sokport városától indult ki; 5 kilométernyire viszik a gőzt, mely lakások fütésére szolgál és ellenőrző gőzmérő készülékek segitségével, (ugy mint a gázóráknál) fogyasztás arányában fizettetik.

2. A Meimer féle légfütés. Az első a mellyel modernebb alakot öltött a fütési szakma, a mennyiben a levegő két elválaszthatlan kellékeit szolgáltatja, a jó levegőt és a meleget: mig az előbbi rendszerek szellőztetéssel nem jártak; mint tudjuk, a ház legmélyebb pontján elhelyezett és közönséges légfütési elven alapuló kályha felmelegiti a kivülről jövő friss levegőt, mely melegités után önmagától felfelé száll és a falakban készitett csatornákon át a fütendő helyiségekbe jut; hátránya, hogy vizszintes irányban legfelebb 12—15 méternyire lehet elterelni és igy nagyobb épületeknél, több központi tüzhelyet kell létesiteni; nehézséget okoz továbbá épitészeti tekintetben a kivitel, mivel a falak gyengitettnek vagy pedig ennek elkerülésére kelleténél vastagabbra készittetnek. Jelenleg már ritkábban használják, mert a gőzlég és vizlégfütés, mint tökéletesebbek háttérbe szoritották. — Látható az angersi börtönépületben és bécsi országos törvényszék épületében. (Folyt köv.)

---

rálás, na meg a kulacs forgott hüségesen, fennakadás nélkül.

Egyszer csak jelenti a vadászmester, hogy a kerülők rapportra jelentkeztek.

A főerdész azonnal bebocsájtatta őket.

Nyilik az ajtó, belép három öles nagyságu — csupa medve bőrbe bujtatott muszka nyakig fegyverben. Egyiknek még a sapkája mellé is kés volt dugva.

Egyik a rangban legidősebb jelentést tesz.

Muszkául beszélt, én nem értettem egy szót sem. Egyik jó barátom tolmácsolta a fülembe minden szavát.

Azt mondja, hogy az egész vidéken most csak két medvét vettek észre, egy himet meg egy nősténYt, de kár volna őket meglőni, mert gyönyörü két hat hónapos bocsot nevelnek.

— Nagyszerü! kiáltott fel főerdész nagybátyám.

— Uraim szólt felénk fordulva, holnap nem vadászunk, hanem medvét fogunk elevenen.

Csak ugy bámultunk egymásra, mivel ilyet még nem is hallottunk, hát ilyet lehet cselekedni?

No szeretném én azt a muszkát látni — vágtam oda fennhangon, — a ki egy medvét elevenen meg fog?

— Már pedig megfogják kedves öcsém, — felelte az én jó bátyám — majd megláthatod holnap.

Ezen a tárgyon aztán éjfél utánig elvitatkoztunk, közbe egy ferbli kompániát alkotva, nagy fáradtan a frissen vetett szalma ágyakra azon ruhástól ledőltünk és bizton mondhatom, hogy jobb izüen aludtunk, mint a kinai császár hóhabos ágyában.

Reggel hat órakor mindnyájan talpon voltunk, miután jól megfrüstököltünk, beültünk a kocsikba s haladtunk a kerülők által vezetve a kijelölt irány felé.

Egy óriási völgykatlan szájánál megállapodtunk. Nagybátyám utasitására lassan a kocsikról leszállva egy magos hegy ormára másztunk fel, honnan a völgybe a legkényelmesebben le lehetett látni.

Nagybátyám szigoruan figyelmeztetett, hogy csendben legyünk és a három muszka kerülővel leszállott a völgybe. Megjegyzem, hogy mi állásunkról mindent láttunk.

Lassan, meg meglapulva haladtak a kerülők nagy bátyám vezetése alatt a sürü bozótok között.

Hirtelen csak megállapodtak. Egy kerülő, a rangban legidősebb egyedül haladt előre, kezében hosszu vadász kését készen tartva.

Egy barlang szájánál már hason csuszva, valami jelt hangoztatott. Olyan bivaly bőgés formát. Semmi nesz, csendesség. Ezt a jelt még többször ismételte. A barlangban mindén csendesen maradt.

Ekkor a kerülő azon módon nesz nélkül visszafordult és közelelett társaihoz, hol jelentette, hogy az öreg medvék nincsenek a barlangban.

Ezen jelentés után a magukkal vitt zsákból két teljes ép medve bőrt vettek ki.

A két alsóbbrangu kerülő azonnal hozzáfogott a medve bőrbe való felöltözéshez.

Néhány percz mulva láttuk, hogy nagybátyám két medvével társalog, kik minden szó után helyeslőleg bólintanak a fejükkel.

En sunyitva néztem reájuk, mindég azt hittem igazi medvék, olyan ügyesen bele voltak a bőrbe bujtatva.

Egyik kerülő egy kötelet is dugott a hasa mellé.

Azután mind a két ember medve, csalhatatlanul utánozva az igazi medvét négy kézlab elkullogott a barlang irányában.

A barlag szájához érve elkezdtek medve nyelven beszélgetni, egymással hanczurozni, hivó pajkos hangokat hallatni.

Nem sokára egyik kis boes a barlang száján kidugta a fejét, és fekete nagy szemeivel bámulta a játszi medvéket.

Tudvalevőleg alig van állat, mely jobban szeret játszani mint a medve. A mikor játszik komikusabb a viiág első bohóczánál is.

Tehát a kis medve kölyök kedvtelve nézte a kint ugrándozókat és olyan mozdulatokat csinált ott álló helyében, mint a ki már alig bir magán uralkodni, hogy a játszók közzé ne elegyődjék.

Addig-addig mozgott a helyén, mig ki bukfenczezett a két ember medve közzé, kik aztán a legmulatságosabban játszottak vele.

Csalták a játék közben mindég kijjebb

Márczius 15.

Mikor Árpád népe hóditásra indult,
Gyors volt és talmas, mint a zivatar;
Vert hadak remegték és minden oromra
Diadal zászlóját tüzte a magyar!
A világ nem látott nagyszerübb csatákat
Mint a hogy villám tördeli a fákat,
Népek dőltek össze, hova kardjuk vágott
És meghóditák az egész országot!

Emlékezzetek rá, hogy most ötven éve
Népünk ujra harczolt márczius idusán,
S ez a harcz még szentebb, még fenségesebb volt,
Mert vér nem ömlött ki a remek tusán.
Akik akkor hozzá láng-ajakkal szóltak,
Fegyvertelen eszmék katonái voltak,
Ám azzal a tüzzel, mely lelkükben égett:
Ők meghóditották az emberiséget!

Márczius szent napja! minden ünnepünk közt
Legtöbb áhitattal téged áldalak!
Akkor a szabadság tisztitó tüzében
Kiveszett e népből minden rut salak.
Zugokat nem vett el zsarnoki szeszélylyel
Inkább a magáét osztogatta széjjel,
Mint az, aki bennünket megváltott.:
Soha még szabadság, nem volt olyan áldott!

Márczius szent napja! Mikor önmagunkat
Testvérekké tettél — óh, bölcs szeretet!
Minket is a népek testvérül fogadtak,
Európa büszkén a szivébe vett.
Nagy lelkünket látva, átérzette mélyen:
„Ez a nemzet méltó, hogy közöttünk éljen!“
Később a bukásban megsiratta gyászunk!
S várta szivrepesve uj feltámadásunk!

Márczius szent napja! Te neked köszönjük,
Hogy a szép magyar név ujra tündökölt!
Te neked köszönjük, hogy komor Kárpáttól
Nyájas Adriáig még magyar e föld!
Te neked köszönjük, hogy töretlen épen,
Részt veszünk a munka roppant versenyében
Te tanitottál meg, te nemes, te drága
Fenkölt szeretetre, büszke szabadságra!

Óh fogadd föl kérlek nagy szent esküvéssel,
Félszázados ünnep fényes idusán,
Hogy a mire téged ez a nap tanitott,
Követed, megtartod, szép magyar hazám!
Mert ha igy cselekszel: sors le nem igázhat,
Szolgáddá szegődik minden ujabb század,
Egyre több nagysággal ékesit föl téged
S élni fogsz örökké! Nem lesz soha véged!

Ábrányi Emil.

A szabadság ünnepe.

(Saját tudósitás.)

Debrecen, márczius 15.

Igaz hazafiui lelkesedéssel ünnepeli Debreczen népe a félszázados évfordulót. Az ünnepélyek egész sorozata zajlott le és mindenikben visszatükröződött a debreczeni nép hazafias érzülete, amely sohasem enyészhet el csak erősbödhet az idők folyamán. A város zászlódiszt öltött. Zászló lengett a belváros palotáinak ormairól épp ugy, mint a legutolsó házikó ablakából is.

A márcziusi szellő felébresztette azoknak a nagy napoknak emlékét, amelyek szabadságot adtak az embereknek. Szivek áradoztak az örömtől és büszkeségtől, a karokon megfeszültek az izmok, önérzettől tagadtak a keblek ismét, mint akkor régen, amikor megmozdult a lenyügözött emberiség és lerázta magáról a reája rakott bilincseket. A nagy napok emlékének megünneplésére sorba állt a város apraja nagyja, a gazdag és a szegény.

Az ünnepségek sorozatáról a következő tudósitások számolnak be.

A nagytemplomban.

A szabadság születésnapjának félszázados emlékünnepén Debreczen valamennyi templomában hálaadó istenitisztelet volt, kivéve a római katholikus templomot. Az ünnepélyes istenitiszteleten résztvett Debreczen egész társadalma. A lateinerek, a törzspolgárság, egyházi és tanügyi emberek, tisztviselők és magánosok és olyan nagyszámu hölgyközönség, amilyet néha évek során át sem láthatni a templomokban.

A nagytemplom fölötte tágas, boltives helyiségének minden zugát megtöltötte a diszes közönség. Nemcsak az ülőhelyek, de a padok közötti hézagon is, valamint az összes karzatokon elfoglaltak minden talpalatnyi helyet.

Pont tiz órakor hangzott fel a gyülekezeti megnyitó ének első verse: Jövel Szent Lélek Ur Isten... Majd a CXXXVIII. zsoltár első versét énekelték.

A főiskolai énekkar *Mácsay* Sándor tanár vezetése alatt énekelte a Szózat-ot.

K. *Tóth* Kálmán mondott ezután gyönyörü hálaadó imát, amelylyel megihletett minden szivet.

A főiskolai énekkar Isten áld meg a magyart — énekelte.

A közönség az imát, a Szózatot és a Himnuszt állva hallgatta.

A templom, hogy egy közkeletü hasonlattal éljünk, méhkashoz volt hasonlatos. Mégis az ájtatos csöndet és a hazafias és vallásos hangulatot semmi sem zavarta meg.

Debreczen társadalmának szine java együtt volt ezen az istenitiszteleten. De a nagy sokaságban csak felületesen jegyezhettük föl a közélet nehány vezető férfiát. A lelkészi kar élén *Kiss* Áron ev. ref. püspökkel, *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester, Lengyel Imre, a szabadelvü párt elnöke, Abrahám László t. főügyész, Hajdu Gyula, Vecsey Imre, Oláh Károly, Bészler Károly, Roncsik Lajos, Körner Adolf tanácsnokok, Márk Endre kollegiumi főügyész, Szinay Gyula orsz. képviselő, Veszprémy Zoltán megyei főjegyző, Pénzes Sándor árvaszéki elnök, a jogakadémia, a gimnázium, a tanitóképezde, a reál, a kereskedelmi akadémia összes tanárai, az az összes debreczeni hivatalok képviselve voltak.

A baloldalon a két első sorban a tizenhárom egyenruhás öreg honvéd az elnökeikkel.

A presbiterium csaknem teljes számmal jelent meg.

*

Az oratoriumban.

Itt a tanári kar ünnepelt, de részt vett benne az ifjuság s a nagyközönség is A históriai nevezetességü imateremben lelkes, hazafias hangulat uralkodott, megcsapta arczunkat az az igazi mártiusi szellő, a mely ötven esztendővel ezelőtt hullámzott a lelkesült nemzet felette. ½9 órakor kezdődött meg az ünnep. Nagy Zoltán tanitó képezdei zenetanár orgonajátékával, a miután a főiskolai kántus zenditett rá egy hazafias dalra. Majd Csiky Lajos főiskolai lelkész lépett a szószékre s emelkedett szellemü, hazafias hangu költői fordulatokban gazdag imája mély hatást gyakorolt a hallgatókra. A kántus éneke után *Helle* Károly dr. jogtanár tartotta meg fenszárnyaló, hazafias szellemtől áthatott emlékbeszédét. Hatalmas vonásokkal rajzolta a nagy nap jelentőségét, majd poetikusan varázsolta vissza a dicső kort s a nagy alakokat.

Különösen befejező szavai keltettek óriási hatást, melyben buzditotta, lelkesitette a közőnséget, hogy a mártiusi vivmányok szellemében haladjon. Küzdjön tovább.

Ezután Tripsó Sándor joghallgató szavalta el Kun Béla joghallgató pályadijat nyert alkalmi ódáját. A gyönyörü óda frenetikus hatást gyakorolt a közönségre, minden sora, minden szava utat talált a szivekhez.

A Szózat magasztos hangjai zárták be a szép emlékünnepet, mely fényes tanujelét adta a debreczeni tanárkar hazafiasságának.

*

A kegyesrendi algimnáziumban

A kegyesrendiek algimnáziumában reggel 8 órakor a róm. kath. templomban ünnepélyes istentiszteletet tartott *Priváry* József tanár, a tanuióifjuság s nagyszámu szülő jelenlétében. Majd ½9 órakor kezdetét vette az ünnepély a gimnázium

---

a kis medve magáról egész megfeledkezve ment velük. Mig egyszer egy fa alá értek.

Itt a két ember medve felmászott s onnan ismét leugrott, ismét megölelte a fa derekát mutatva a kis medvének a fára való mászás müvészetét.

A kis medve hátsó lábain ülve nézte, bámulta, ezt az ő általa meg nem próbált cselekményeket.

Egyszerre csak ő is feltápászkodik és közeleg a fához.

Az ember medvék csinálják előtte az előbb emlitetteket.

A kis medve is rá szánja magát a megpróbálására.

Oda megy a fához és átöleli a derekát . . .

Ebben a pillanatban egyik ember medve megkapja a két ölelő lábát és szoritja a testét a fa derekához, a másik szintén odarohan és a készen tartott kötéllel összeköti a lábakat oly formán, hogy a fa a test és a kötés között maradt.

Ezután egy erre elkészitett lyukasztóval kifurják a medve orrát, karikát tesznek bele, mely már lánczra van füzve a kötelet elvágják a medve talpra esik, és a nagy fájdalomtól eltompulva elvezetik mint egy engedelmes gyermeket.

A sürü bokrok között váró legidősbb kerülőnek átaladva, sietnek vissza a barlang nyilásához, hol a másik fiatal medve fejét kidugva bámészkodik.

Ezzel ugyan ily formában bánnak el, ugyanezen cselekményekkel keritik hatalmukba.

Lázas siettséggel viszik már a második foglyot, a völgy katlan kijárata felé, mert a távolban felállitott őrök egy-egy jel lövése jelenti, hogy az anya medvék haza felé igyekeznek.

A kis fogoly bocsokat szekerekre rakva nyargaltunk vadász tanyánk felé.

Alig haladtunk egy negyed mértföldnyire, hátunk mögött földinduláshoz hasonló moraj hallatszék.

Az anya medvék a bocsokat barlangjukban nem találván, keresés közben vérnyomokra akadtak, mely az orr furás alkalmával folyt ki a bocsok orrczimpáiból. Ezen a vércseppeken aztán száguldva rohant utánunk a két felbőszült fenevad.

Utólértek bennünket.

Az anyai szeretet önfeláldozó csatája volt ez.

Két remek állat, annyi vadász fegyverrel szemben.

Valóságos össz tüzzel fogadtuk a reánk rohanó állatokat.

Két hátsó lábukra állva bömbölve futottak felénk, mellöket fedetlen hagyva, golyóink átfurták a szivöket és a két medve élettelenül rogyott az avaros száraz levelekre.

Azután őket is felpakolták ugyanazon szekérre, melyen a kis bocsok meglánczolva valának és megelégedve a sikeres zsákmánynyal, haladtunk vadásztanyánk felé, hol lucullusi ebéd várt reánk.

A kis medvéket nagybátyám vette gondozás alá. — Mint később hallottam, a pesti állatkert igazgatósága vette meg 200 frtért.

A két anyamedve bőre az uraság birtokába jutott, most is ott diszeleg a munkácsi kastély vadász-szobája fényezett padlóján.

disztermében. Először a Hymnuszt énekelte el az ifjusági énekkar, majd a gimnázium hazafias érzelmü s tudós igazgatója, *Cserhalmy* József mondott a nap jelentőségét méltató emlékbeszédet. — *Danilovics* Pál IV. o. t. elszavalta *Gáspár* Imrének „Márczius 15.“ cz. gyönyörü költeményét. Az énekkar elénekelte a „Talpra magyar“-t, mit a közönség állva hallgatott meg. — Majd *Siegmeth* Károly II. o. t., *Toth* K. „Előre....“ kezdetü hazafias költeményét szavalta. Végül az énekkar, *Láng* Sándor tanár kitünő vezetése mellett, elénekelte a Szózatot s ezzel a diszes ünnepély véget ért.

*

Ünnepély a Svetits-intézetben. A márcz. 15-iki ünnepély teljesen meggyőzött bennünket arról, hogy a Svetits-intézet nagymüveltségü szerzetes- és világi tanitónői legszebb feladatuk egyikéül a hazafias érzés ápolását tüzték ki.

Az ünnepély az intézet diszesen berendezett nagy termében folyt le, a melyet distingvált közönség szinültig megtöltött.

Először az iskola növendékei énekelték el a Szózatot. A nagy nap jelentőségét Fábián Juliska méltatta csinos beszédben. Alkalmi szavalatokat tartottak: Bodnár Malvin, a ki Pósa „A haza“ cz. költeményét, Szuhán Bella, aki „A magyar zászló“ cz. költeményt. Schwarcz Anna, a ki Petőfi „Nemzeti dalát“ szavalta. Ezenkivül Kelemen Mariska szavalta Jakab Ödön „Márczius 15.“ Péterfi Margit Pósa „A magyar nyelv“, s Görögh Berta „Haladj, haladj én nemzetem“ cz. költeményet.

A szavalatok mind pompásan sikerültek s a növendékeken meglátszott, hogy teljesen megértették a nagy nap jelentőségét.

Az énekkar több számot adott elő. Igy „Árpád apánk“, „Nemzeti dal“ s még néhány hazafias dalt s Torday „Király hymnuszát“.

A müsor egyik legérdekesebb számát Vecsey Piroska, Dömök Irén, Rankay Irma és Mózer Olga nagy sikert aratott zongorajátéka képezte. Kitünően sikerült a Faulháber Margit czimbalomjátéka is.

A jelenvolt közönség sürü tapsokkal jutalmazta a szereplőket.

*

Az izraelita templomban.

A nagyvárad-utczai izr. uj templom zsufolásig megtelt. Az elemi iskola tanulói Friedvald kántor vezetése mellett énekelték a Hymnuszt. *Krausz* főrabbi lelkes beszédben méltatta márczius idusát záradékul az iskola tanulói elénekelték a Szózatot.

Tiz órakor az elemi iskolában folytatódott az ünnepély. A kántor vezénylése mellett énekeltek a gyermekek. Fried Sándor, Fried Aladár, Gerenday Babett, Singer Bella és Popper Irma hazafias verseket szavaltak. Végzetül a Szózatot énekelték.

*

A róm. kath. iskolákban 8 órakor hálaadó istentisztelet volt. Az istentisztelet után a piarista gymnasiumban rendeztek hazafias ünnepélyt. Ezenkivül az elemi iskolák fiu- és leányosztályaiban szép, sikerült hazafias ünnepélyek voltak. Minden egyes osztályban külön külön tartották meg az ünnepélyt. Szépen sikerült a III. elemi osztályban a hazafias ünnepély; *Irinyi* István, *Pongrácz* Pali és *Husz* Ödön növendékek hazafias szavalatokkal emelték az ünnepély sikerét.

*

Az ev. ref. felső leányiskolában is megünnepelték márczius idusát. Az intézet egyik tantermében folyt le a szép, lelkesitő ünnepély, melynek részletes leirását helyszüke miatt sajnálattal nem közölhetjük. A terem zöld girlandokkal és délszaki növényekkel pompásan fel volt diszitve. Petőfi dombormüve a délszaki növények között foglalt helyet. Az ünnepélyen diszes és előkelő közönség vett részt. Az ünnepély a lapunkban már közölt programm szerint folyt le. A mikor minden számát megtapsolták s az ünnepély egyike volt a legszebbnek, melyeket az iskolákban rendeztek.

*

Az állami főreáliskolában.

Az állami főreáliskola ifjusági önképző köre ma délelőtt 11 órakor az épület tornatermében ünnepelt. A sorrend első száma az ifjusági zenekar *Rákóczy-indulója* volt, ezután *Kardos* Albert tanár ecsetelte a márcziusi napok nevezetességeit. A lelkes beszédet taps- és éljennel fogadta a hallgatóság. Az ifjusági zenekar Hymnusza után *Bisotka* Gábor VIII. oszt. tanuló *Emlékezés 1848. márczius 15-re* czimmel lelkes beszédet mondott, melylyel elragadta az egész jelenlevő közönséget. — Ezután *Weisz* Jenő sok tüzzel és hévvel előadott szavallata következett, ki *Horváth* József 8. o. tanulónak az ez alkalomra irt remek ódáját, *Márczius idusát* szavalta. Az ifjusági zenekar a *Fohászt* énekelte, mely után *Rubin* Mózes 8. o. tanuló *Mi volt a tizenkét pont* czimü értekezését olvasta fel. *Bisotka* János 5. o. tanuló *Talpra magyar* ja után a szépen sikerült ünnepélyt az ifjusági zenekar indulója zárta be.

*

Márczius 15. a népkonyhában.

A népkonyha szegényeinek is örömnapjuk volt ma. Egy ismeretlen jótevő 10 frtot adott át Sz. Szabó József nőegyleti titkárnak azzal a kivánsággal, hogy márczius 15 nek örömére főzessen pecsenyét a népkonyha szegényeinek.

*

Az orthodox templomban.

A pásti-közi templomban hálás kegyelettel ünnepeltek ma a következő sorrendben: 1. Bekezdési ima. 2. A 21. és 66. zsoltár eléneklése. 3. Rosenberg Farkas rabbinus megható hálaimája és könyörgés édes magyar hazánk és királyunk üdvéért és boldogságáért. 4. A 100 és 117. zsoltár reczitálása. 5. Schiffman kántor által tartott zárima. A templom zsufolásig megtelt.

NAPI HIREK.

— **Vasutasok előléptetése.** A három hó óta reménykedve várt előléptetés végre megérkezett, azonban nincs sok köszönet benne. Kevésnek örömet és igen sokaknak csalódást hozott, azoknak, kik három hónap óta vártak már ezen elkésett karácsonyi előléptetésre. Különösen az alsóbb rangfokozatu hivatalnokok előléptetése volt igen kevés és szükmarku, pedig ebben a drága világban legkivált ezek szorulnak rá egy kis fizetés emelésre. A helybeli vasutasok közül különben a következőknek gratulálhatunk előléptetéshez:

Klimó Ágoston ellenőr, Kereszty Béla mérnök, Mády Imre, Mauchs Imre, Steiger József, Dzurilla József ellenőrök. Pető Imre, Telegdy György, Czóbel István, Lőrincz Bálint I. Albert József, Bzowski Vladimir, Kovarcz Károly, Egerváry Béla, Bay Béla, Békési Arthur hivatalnokok, Balogh János s mérnök, Bochdanovics Sándor ellenőr, Kerepesi József, Losonczi Gyürki Lajos, Gáll P.-Sándor, Vasvári Miksa, Wilhelm Sámuel hivatalnokok, Bakó Ignácz, Fuchs Ignácz s. mérnökök, Strausz Farkas, Werlin Sándor, Groszman József, Szenes Mihály, Szakszon István hivatalnokok, Csáky Alajos fogalmazó, Haag Rezső, Nagy ferencz, Pongrátz Antal, Nyiri Géza, Hodossy Gyula, Fischer Adorján, Andrássy Géza, Verbovszky József, Pál István, Kutscha Lajos, Joachim Ferencz József, Filótás Géza, Bácsi László, Gunyebácz Andor, Erdey Béla hivatalnokok és Sebe István fogalmazó.

— **Esküvő.** *Mile* Pál szeretett kollegánk, a D. H. segédszerkesztője ma délután vezeti oltárhoz bájos, ifju arájját. *Otrokocsi Végh* Vilma kisasszonyt. *Otrokocsi Végh* János kedves leányát. Nászagyok voltak a vőlegény részéről: *Oláh* Károly tanácsnok! a menyasszony részéről pedig *Koncz* Elek. Nyoszolyó leányok és vőfélyek: *Bacsó* Margit és *Burger* Gyula, *Halmy* Margit és *Tanay* Frigyes. Az ifju pár frigyét a Kossuth-utczai ev. ref. templomban *Nagy* Zsigmond dr. áldotta meg, ki szép beszédet intézett az ifju párhoz. Az esküvőn a V. H. O. Sz. helyi választmánya testületileg jelent meg.

— **Hangverseny.** Butykay Ákos zongoraművész, hazánkfia április 3-án hangversenyt rendez nálunk. Butykay a külföldön is előnyös hirnevet vivott ki, ugyis mint zongoraművész, ugyis mint zeneszerző s zenei körökben örvendenek, hogy a debreczeni zenede igazgatóságának, mely a hangversenyt rendezi, őt egy estére megnyerni sikerült. A hangversenyt a zenede disztermében tartják meg s arra a zenedei ez évi hangversenyek bérlő-közönségének helyei fenntartatnak, ha ez iránt márczius 25-éig a zenede igazgatójánál jelentkeznek.

— **A jogakadémiai ifjuság a szinpadon.** Ötven év előtt a budapesti ifjuság az élén Jókai Mórral fölment a nemzeti szinpadra, hogy a szivére ölelje a nemzet napszámosait. Ma este ez a jelenet megujul a debreczeni szinpadon, amennyiben a Hadakutja első versében annál a jelenetnél mikor Petőfi elszavalja a Talpra magyart a debreczeni jogászok statisztálnak.

— **A bábaképezdéből.** A debreczeni bábaképezdében már megkezdődtek a tanitások. Bábaképezdénk jóhirnevét ösmeri már az egész környék, mit leginkább igazol az, hogy a jelenlegi harminczöt uj növendék közül legnagyobb része vidéki. Mióta az intézet fenáll, évről-évre tömegesebben keresik fel. *Tóth* Lajos miniszteri biztos, ki nem rég jelen volt a miniszter megbizásából, teljes megelegedését fejezte ki az intézet derék igazgatójának, *Kenézy* Gyula dr.-nak, kinek kezdeményezésére létesitett az intézet, valamint az igazgató mellett müködő szorgalmas tanársegédnek dr. *Czakó* Zsigmondnak.

— **Kérelem.** A gazdasági tanintézet másodosztályának egyik hallgatója, müvelt és képzett ifju, óhajt nevelői álláshoz jutni. Az érdeklődőket a szerkesztőség tájékoztatja.

— **Márczius 15. ötvenéves évfordulója.** Midőn a magyar társadalom figyelmét márczius tizenötödike ötvenéves évfordulójának megünneplése foglalja el, érdekes annak az időnek a történelme, amelynek küzdelmei és vivmányai örökre emlékezetesek maradnak. A modern ember ideje drága és nagyon kevés azoknak a számuk, akik egy vaskos történetet átolvashatnak. Az akkori napok tekintettel főkép a történelem azon részére, mely Debreczenben játszódott le, dióhéjban igen érdekesen megirattak a *Civis Naptár*-ban. Aki irta: *Bartha* Mór, maga is átélte azt a kort és az iró lelkesedésével és a történetiró tájékozottságával beszéli el az eseményeket, amelyekbe beleszövi Debreczen város történetének vázlatát is a szabadságharczi eseményekre való tekintettel. A *Civis Naptár* 36 krajczárért kapható a *Debreczeni Ellenőr* kiadóhivatalában.

SZINHÁZ.

* **Hadak utja.** Hagyományos szinházi szokás szerint, mikor ránk köszönt egy országos nagy ünnep, alkalmi darabban van részünk. Az alkalmi darabot több s kevesebb szerencsével gyártják a tisztelt iró urak. Alkalmi darab az is, amelyet tegnap láttunk, a Hadak utja, irta Verő György. Fölruházta ezt szerző az alkalmi darabok összes kellékeivel. Van ebben előjáték, álomjelenések, fantasztikus csoportozatok, ének, dal, táncz, zene, tüzvész, csatározás, gyilkolás, lövöldözés, sőt még ágyuszó is menydörög a szinpadról. Maga Verő György kiszakitott a történelemből nehány jelenetet és azt az ő régi rendezői rutinjával csoportositotta, kicsucsositván azt egy apotheozisban, amely igen kibékitő befejezés. Csak rutin ez a darab, minden irói invencziő nélkül. A közönség mégis sokat tapsol, de ezt a tapsot nem a darab eredményezi, hanem a benne előforduló hazafias kijelentések, lelkesitő dalok, amelyek igy márczius évadján mindig lángra lobbantják a magyar vért. Az igazgató tőle telhetően igyekezett a rendezéssel és a kiállitással érdeklődést kelteni e látványosság iránt. Ilyen gondos rendezésben, ilyen szép kiállitásban meg is érdemli a Hadak utja a Komjáthy áldozatkészsége és *Szathmáry* Árpád rendezői talentuma révén, hogy legalább egyszer megnézzék. A midőn dicsérjük a rendezést, némely hiányokra is felhivjuk a figyelmet, talán nem is a rendező hibája ez, hanem a kellékesé vagy más valaki-é. A közönség szépérzékét bántja az a tömérdek göröcsös kóczmadczag, a mely a szufitákról csüng alá, csak a vak nem láthatta, hogy az első jelenetben mindjárt az emeletesház főfalát madzagok tartják, valamint a karzatról is igen kényelmesen lehetett látni, hogy Petőfit összegöröcsölt s összefont telefon dróton huzzák fel a menyekbe. — A diszletezés rendkivül szegénysége néhol nagyon is bántóan előtünik s rontja a szép diszletek hatását is. A Hadak utja nem bövölkönik annyi megragadó jelenettel, mint az Ezer év, de azért, leszámitva, hogy szertelenül el van nyujtva, érdemes a megtekintésre. A szereplők igyekezettel járultak az est sikeréhez. F. *Kátlay* Lujza, mint tüzről pattant székely asszony gyönyörü dalaival folytonos tapsot és éljenradalt keltett. — *Halmi* Margit amilyen bájos volt Anikónak, olyan deli honvédtiszt volt. *Serfőzy* Zseni Anikó tejtestvére szintén fürge székely leány volt tele pajkossággal, vidámsággal. *Kiss* Irén, F. *Csigahazy* Etel és *Fay* Flóra korhü ruházatban jelentek meg és tehetségük javával igyekeztek emelni a hangulatot. Az előjátékban a nemzeti alakok nagy lelkesedést keltettek. Gróf Batthyányi Lajos (Bartha), Kossuth Lajos (Komjáthy János), gróf Széchenyi István (Serfőzy Gy.) Petőfi Sándor (Vidor Dezső). Jókai Mór (Békéssy Gyula), Zrinyi Jozsef (Karacs I.), Vasváry Pál (Beczkói), Zakár Gergely jogász (Tanay Frigyes), valamennyien korhü öltözetben és hazafias tüzzel tényleg fölébresztették az ötvenév előtti nagy nap szent emlékét. Egy egy hazafias kijelentés után éljenzés menydörgött a nézőtérről. A hazafias dalokba beleénekelt a diákság is. — Hét érdekes kép következett ezután, a melyben a felsorolt hölgyeken kivül játszottak még *Komjáthy*, *Püspöky*, *Tanay*, *Sziklay*, *Szentes*. *Békessy* Gyula igen szépen énekelt, *Rubos* a pupos székely fiut játszotta mély érzés és dramai erővel. *Szathmary* Árpád az öreg ágyuöntő, kitünő székely alak volt. A zenét *Rucz* Karoly bandája szolgáltatta. A tapsból neki is kijutott. Az igazgatóság még háromszor szándékozik előadni e hazafias darabot. **(U.)**

Gyászrovat.

† Özvegy *Weisz* Jánosné, született *Takács* Terézia, életének negyvenharmadik esztendejében elhunyt. Holnap, szerdán délután temetik a nyomtató-utcza 800. számu háztól.

TÁVIRATOK.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

Késelő gyilkos.

Szeged, márczius 15. Szatymazon Gruenfeld József csárdájában ma hajnalban Selymes Mihály és Kovács István fiatal juhászbojtárok egy leány felett összevesztek. Kovács bicskát rántott s hátulról Selymesnek a nyakába döfte egészen nyeléig. Selymes azonnal meghalt. A gyilkost ma beszállitották a szegedi törvényszéki börtönbe.

Hitbuzgó püspök.

Temesvár, márczius 15. Dessewffy püspök, aki az egyház és pap nélkül szükölködő romániai magyarok sorsát mindenkor szivén viseli, az idén is gondoskodott vallási épülésükről és Brailába, a hol mintegy 300 magyar katkolikus lakik, kiküldte Packa Gusztáv magyar lelkészt, ki pünkösdig ott marad.

A büd-szent-mihályi kettős gyilkosság.

— Saját tudósitónktól. —

Nyiregyháza, márczius 14.

Féltiz órakor jelent meg a törvényszék a nyiregyházi kir. törvényszék végtárgyalási termében, hogy a Sehwartz Adolf gyilkosság, szándékos emberölés és sikkasztás büntette miatt vádlott szabó mester ügyében már a mult év november 10-én megkezdett végtárgyalást a pótvizsgálat befejezése után folytassa.

A hallgatóság részére fentartott helyek zsufolásig megteltek érdeklődő közönséggel.

A törvényszék a következőleg alakult meg. Elnök: dr. *Dicsőffy* Sándor szavazó birák, *Dudinszky* Gyula és *Kunfalvy* István. — A vádhatóság képviseletében *Hrabovszky* Aurél kir. alügyész, a vádlott képviseletében pedig dr. *Kardos* Samu debreczeni kriminálista, ügyvéd jelent meg.

Szuronyos őr kiséretében vezetik be a vádlottat, a ki a törvényszék előtt meg áll merev tekintetet vetve előbb a hallgatóságra.

Elnök konstatálja, hogy a mai tárgyalásra beidézett összes tanuk megjelentek.

Felolvastatik Zágonyi Mihálynak, a mult tárgyaláson tett vallomása, a mely a szándékos emberölés büntettére vonatkozik.

A vizsgálat folyamán Zágonyi Mihály szintén feljelentést tett Schwartz Adolf ellen, hogy 1894 évben egy alkalommal ölés szándékkal reá lőtt, de nem talált.

Zágonyi Mihály és Szabó Mihály vallomásaiból azon tényállás mutatkozik bebizonyithatónak, hogy Schartz Zágonyinak a feleségét szerelmi ajánlataival üldözvén, 1894. szeptember 29-én este a Zágonyi Mihály kapujában állott s nevezetnek a feleségét várta a midőn Zágonyi hazajött. Ezt látva Schwartz azonnal futásnak eredt. Zágonyi pedig üldözőbe vette. Schwartz revolvert rántott elő azzal Zágonyira lőtt, mire Zágonyi az üldözést abba hagyta.

Ezután K. Szabó Sándor és neje vallomását és az egész mult tárgyalás jegyzőkönyvét olvassák fel a jegyzők.

Délben 12 órakor elnök felfüggesztette a tárgyalást és folytatását délután 3 órára tüzte ki, a mikor is a jegyzőkönyvet olvastak fel folytatólagosan mely még a délutánt is igénybe vette. A tárgyalás tovább foly.

A szerencsések.

Az osztálysorsjáték huzása.

— Ötödik nap —

Az osztálysorsjáték tegnapi folytatólagos huzásán ujból kétezer nyereményt huztak ki. Nagyobb nyeremény mindössze három volt, ezeknek enunciácziója azonban a jelenlevő közönséget teljesen hidegen hagyta.

Ma márczius 15-én, tekintettel a nagy nemzeti ünnepre, huzás nem volt.

A tegnapi huzáson a következő nagyobb nyereményeket huzták ki:

10.000 koronát nyert: 62941.

5000 koronát nyertek: 32207, 79921.

2000 koronát nyertek: 769 983
6685 12839 23895 24909 24967 32326
45489 48796 56019 54227 61216 63760
63971 67035 68459 70587 78473 81558
87423 91898 95020 86738 97682.

1000 koronát nyertek: 3748 20108
14662 27063 70394 47993 52693 46158
62220 54483 53456 21615 74657 26838
10667 68617 10642 87742 89950 18484
6256 47188 28441 83256 65061 30978
18331 57122 56541 48808 34660 60112
47999 48079 86291 50818 93843 90814
67630 37780 52333 36132 37995 11216
17896 93199 57423 38171 57124 36956
36580 91880.

500 koronát nyertek: 69389 1291
62252 50597 6690 1307 23891 65765
43220 41731 99976 8588 83281 1405
78885 48345 10046 55606 21060 98850
66144 95490 58859 21608 92525 9006
6655 93785 58853 19164 99405 76715
47515 22250 42641 82079 7895 90484
28195 74130 5401 48427 83459 42720
12854 78237 20770 59902 90211 20808
40515 87824 54008 10683 25130 31037
8289 35186 97770 90691 10871 17191
99767 48106 48080 24080 24805 55856.

Irodalom és müvészet.

* **1848.** A mai postával kaptuk a Jókai, Bródi, Rákosi szerkesztette Ezernyolczszáznegyvennyolcz 12—15 füzetét. E négy füzet valóságos kincses bányája a szabadságharczra vonatkozó események illusztráczióinak, a hősök ereklyéinek.

Szabadságharczunk egyik fontos tényezőjével, a guerillákkal találkozunk bennök. Néprajzi szempontból is igen nevezetesek ezek a képek. Itt van Rózsa Sándor arczképe is s egy legény az ő csapatából. Azonkivül Jókai Mór levele Kossuthhoz Rózsa Sándorról fakszimkben, továbbá Greguss Imre kitünő festmények jó reprodukcziója: Guerilla harcza vasas némettel. Itt van aztán Kossuth imája a kápolnai csatatér halottai felett. Erről a jelenetről két kép is van s hozzá kitünő szöveg, mely az ima eredeti szövegét, s egyuttal történetét is adja.

A könyvvel lapunk más helyén is foglalkozunk, s irtunk róla már eddig is, ugy, hogy most merőben fölösleges hosszabb méltatása. Csak a XV. füzetről teszünk még egy pár szót, melyben a radikál párt programmja van hasonmásban, Kossuth kormányzóvá választatása, s kitünő néprajzi képek az orosz seregről.

A könyvet nem ajánlhatjuk eléggé a közönségnek. Reméljük, megtalálja az

mindenütt a maga helyét, legkivált most, a nagyszerü esztendők ötvenéves fordulóján. — A könyv különben már teljes és kész, s aki akarja kötetben is megrendelheti. Ára füzve 9 frt, diszkötésben 12, velinpapiron 15. Megrendelhető Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál Budapest, Váczi-u. 1.

* **A Dugonics-társaság pályázatai.** A szegedi Dugonics-társaság mai közgyülésén, mint lapunknak táviratozzák, kihirdették két pályázat eredményét. A költői beszélyre hirdetett 200 forintos dijért tizennégy pályázó versenyzett. A dijat *Nuszbek* Sándor nagyváradi joghallgató nyerte meg „Hófehérke" czimü müvével. A „Felhő", „Riporter" és „Magdolna" czimü munkákról is dicsérettel emlékszik meg a birálati jelentés. Az egyfelvonásos szindarabra hirdetett dijat nem adták ki, de a beérkezett 28 munka közül megdicsérték a „Golgotha", „Elveszett boldogság" és „Tél és tavasz" czimüeket. A müvek biráló bizottságában résztvett *Ujlaki* Antal, lapunk főmunkatársa is, és a költői müvekre az ő javaslatára adták ki a pályadijat.

CSARNOK.

Lakodalom után.

— Olasz novella. —

Irta: **Neera.** 9.

(Folytatás.)

És tépelődéseibe elmerülve, mély szomoruság borult a lelkére és egy benső szózat kezdett benne felhangzani, mely azt kérdezte: Ezt a férfit választottad ki magadnak ezer férfi közül, vagy csak azért mentél hozzá, mert bemutatták őt, mint az egyletlent, a kit meg lehetett keriteni és a kitől te, a ki már oly régóta várszó jóságos bizalmadban, azt remélted, hogy boldoggá tesz.

Albert, ki nem értette neje folytonos izgatottságát, de szivből sajnálta, hideg nyájasságával folyton megbántotta érzékeny szivét, Márthában meg-megszólalt időről-időre a lelkiismeret, mely őt sirva vezette mindig vissza férje karjaiba.

*

Megérkezése óta legforróbb vágya az volt, hogy megismerkedjék a sokat emlegetett Gavazzino családdal, kiket sohse lehetett látni a szabadban, csak néha tünt fel késő este két árnyék, magányos emberkerülte utakon, amelyek csakhamar a fák sürüjébe vesztek.

Minthogy Merelliné se látogatta volt meg őket, megbeszélték, hogy valami jótékony czélra rendezett gyüjtés alkalmával tesznek ott látogatást. Egy ragyogó juniusi délután vitték ki a tervüket, idegenszerü magaviseletü szolgáló vezette be őket némi habozás után a feltünően elegans szalonba és arra kérte őket, hogy méltóztassanak egy kissé várni. Egy jó negyedóra telt el és a hölgyeknek volt elegendő idejük, hogy kényük kedvük szerint megtekintsék az ujdonatuj, stilszerü butorokat, az aranyozott albumokat. Sehol egy nyitva feledett könyv, egy virág, egy heverő himzés, egy helyéről kimozditott szeg.

Végre megjelent egy négy éves kis sovány, szőke, vérszegénynek látszó fiu, ki Merelli nyájas felszólitására se jött közelebb. Még tiz percz mult el, aztán Gavazzini ur lépett be és udvarias üdvözlésén átrezgett egy házi perpatvar okozta benső felindultság.

— Bocsánatot kérek hölgyeim, a feleségem rosszul van.

E perczben egy magas, sovány nő ohant be a szalonba, a ki ép oly vérszegény nek látszott, mint a kis fiu. Haja öltői r endetlenségben omlott végig világoskék ruháján és anélkül, hogy két vendégére a legkevésbé is hederitett volna, ráförmedt a férjére:

— Tudod, hogy nem engedtem meg a fiamnak a szalonban való tartózkodást, mire Gavazzini nyers rövidséggel azt válaszolta, hogy a fiu saját jószántából jött be és aztán a vendégekhez fordulva, azt hebegte:

— A nőm rosszul van, de mégis óhajtott bemutatkozni a hölgyeknek.

Merelliné előadta látogatása czélját, mire Gavazzini a legkifogástalanabb udvariassággal vonta ki az erszényét és 20 frankot nyujtott át neki, miközben tekintetét oly leplezetlen bámulattal szegezte Márthára, hogy a vér biborosan szökött fel a fiatal asszony arczába.

— Mondd kedvesem, fordult hidegvérét visszanyerve a nejéhez, nem viszonoznád kedves szomszédnőink látogatását?

— Az ember nem tesz látogatásokat, miután mint én, öt évi kolostori életet élt.

Alig hangzott el Gavazzinné rikácsoló hangja, midőn a két hölgy már is bucsuzott. Gavazzini az ajtóig kisérte őket és mentegette a nejét ujabban beállt idegbajával, szerelmes pillantásokat vetve Márthára, ki meglepetésében szavakra nem talált.

— Nos, kérdé Merelliné látszólagos nyugalommal. Hogy tetszett a szerelmes gerlepár?

És midőn Mártha nem válaszolt, hozzátette: Hisz megmondtam már, a mézeshetek dőreségei nem tarthatnak örökké.

És ha a mézeshetek nem hoztak semmi dőreséget? kérdé Mártha halk, reszkető hangon.

Merelliné egy perczig elgondolkodott, aztán lassan válaszolta:

— Ki tudja, ez tán a legjobb.

*

((Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. márcz hó 15-én.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% —	121 75	122 25
„ vasuti beruházási köt. 4½%	122.—	123.—
„ koronajáradék 4% — —	99.40	99 60
„ regále vált. köt. 4½% —	101.—	101.75
Osztrák aranyjáradék 4% —	123.—	123 50
Egységes államkötvény 4⅘%	102.25	102 75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	141.25	142 25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény —	379 75	380 25
Osztrák hitelbank részvény —	362.—	362.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	103.50	104 50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
„ „ 3%-os „	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	119.50	120 50
Magyar vörös keresztsorsjegy	10.25	10.75
Osztrák „ „ —	20.25	20.75
Olasz „ „ —	11.75	12 25
Bazilika sorsjegy — — —	6.70	7.20
Jó-szív „ — — —	3.60	4.—

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — —	5.67	5.75
20 márkás arany — — —	11.74	11.78
20 frankos arany — — —	9.52	9.56
1 Sovereigns — — —	12.04	12.08

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. márcz 14-én.

Buzát ma gyöngén kináltak, a kereslet szintén gyenge volt, a hangulat csendes. Elkelt néhány ezer mm. változatlan áron.

Egyébb gabonanemüekben gyönge volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza. Tiszavidéki. 500 mm. 77·9 k. 13.30 forinton, 500 mm. 79·7 k. 13.30 forinton, 250 mm. 77·5 k. 13.20 forinton, 400 mm. 79 k. 13.25 frton, 200 mm. 76·7 k. 13.15 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.07 — 9 08
„ márcz.—ápr.	11.98 — 12.00
Rozs márcz.—ápr.-ra	8.45 — 8.48
Tengeri máj.—jun.-ra	5.35 — 5.37
Zab márcz.—ápr.-ra	6.42 — 6.42

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	11.98 — 12.00
„ őszre	9.07 — 9.08
Rozs tavaszra	8.47 — 8.48
Zab „	6.45 — 6.46
Tengeri máj.—jun.	5.35 — 5.37
Repcze augusztusra	11.25 — 11.30

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyószám 164. **Rendkivüli bérletsz.**

Ma, kedden, 1898. évi márczius hó 15-én

„1848." Hadak utja.

Verő György történeti szinmüve.

Előjáték:

1848. „Márczius 15. és április 11."

Személyek:

Gróf Batthyány Lajos, miniszterelnök — — — — — —	Bartha István.
Kossuth Lajos miniszter — —	Komjáthy János
Gróf Széchényi István miniszter	Serfőzy Gy.
Petőfi Sándor — — — —	Vidor Dezső.
Jókai Mór — — — — —	Békési Gyula.
Irinyi József — — — —	Karacs Imre.
Vasvári Pál — — — — —	Beczkóy J.
Zakár Gergely, jogász — —	Tanay Frigyes.
1-ső)	Szentes.
2-ik) polgárok	Fáncsy T.
3-ik)	Boár J.
1-ső)	Fái Flóra.
2-ik) uri hölgy	Cserényi Adél.
Egy polgárnő — — — —	Csügényi Vilma.

Polgárok. Polgárnők. Jogászok. Pest küldöttsége. Honleányok küldöttsége. Nép.

—

„1849."

1. kép: **„Az utolsó jobbágy"**. 2-ik kép: **„Hadak utja"**. 3-dik kép: **„A tüzpróba"**. 4-dik kép: **„Diadalról diadalra"**. 5-ik kép: **„Otthon"**. 6-ik kép: **„A vég kezdete"**. 7-ik kép: **„Fekete karácsony"**.

Személyek:

Darkó Mózes, székely paraszt	Püspöky Imre.
Débor, felesége — — — —	F. Csigaházy E.
György) fiaik	Komjáthy J.
Laczkó)	Békési Gyula.
Eszter, György felesége — —	F. Kállay Lujza.
Pistuka, a fiok — — — —	Lévai Ilonka.
Zakár Domokos, örmény keresk.	Sziklay M.
Kiriska, a felesége — — —	Kiss Irén.
Gergely, a fiok — — — —	Tanay F.
Anikó, a leányuk — — —	Halmi Margit.
Marinka, Anikó tejtestvére —	Serfőzy Zseni.
Balta János, dulló biztos — —	Bartha I.
Pupa Mihók — — — — —	Rubos Á.
Sata, székely paraszt legény —	Beczkóy.

—

Holnap szerdán, márczius hó 16-ikén:

Ugyanez.

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5 —	3 —
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3 —	2 —
II. Órassámra.		
Fél órára	— 40	— 30
Háromnegyed órára	— 60	— 45
Egy egész órára	— 80	— 60
Minden következő órára	— 40	— 30
Az utolsó órán tul félórára vagy kevesebb időre	— 20	— 15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	— 50	— 30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (vallaskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	— —	— —
A temetőbe ki és vissza	2 —	1 40
A haztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	— 80
A szinházba menet	— 60	— 40
A szinházból jövet	— 80	— 60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	— 50	— 30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	— 80	— 60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málha után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	— 80	— 60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és jövet egy órai várakozással	1 —	— 70
Minden következő órára	— 60	— 40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	— 50
Minden következő órára	— 40	— 30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és jövet egy órai várakozással	— 80	— 60
Minden további órára	— 40	— 30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számittatnak.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

NYILT-TÉR.

Nyilvános kijelentés!

Alulirott fényképészeti müintézet elhatározta, hogy — mielőtt müvészileg kitünően kitanitott fényképfestőit elbocsássa és azokat tovább foglalkoztassa — **rövid időre és csakis a visszavonásig,** minden haszon vagy nyereségről lemond.

Szállitunk

csak 7 frt 50 krért

értékének alig fele, csupán az előállitási árban

egy arczképet életnagyságban

(mellkép)

diszes, elegáns fekete-arany barock-keretben, melynek valódi értéke **legalább 40 frt.**

A legszebb alkalmi ajándék!

Ki tehát óhajtja, hogy saját, vagy felesége, gyermeke, szüleinek, unokáinak vagy más drága, régen elhalt rokonnak vagy barátnak diszes arczképét elkészitsük, csupán az illetőnek fényképét be kell küldenie, **bármily alakban** és szállitunk 14 nap alatt oly arczképet mely az érdekeltre valóban a legnagyobb meglepetést gyakorolja.

Az arczkép csomagolását saját árban számitjuk.

Megrendelések a fénykép melléklésével, mely a kész arczképpel sértetlenül visszaküldetik **csak a visszavonásig** fenti ár mellett utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése mellett eszközöltetnek a

„KOSMOS"

arczképfestő-müintézet által, **Bécs, Mariahilferstrasse 116. sz.**

Az arczkép legkitünőbb lelkiismeretes kiallitásáért és élethü hasonlatáért **teljes jótállást vállalunk.**

Számtalan elismerő- és köszönő iratok nyilvános megtekintés végett mindenkinek rendelkezésre állanak. 176 16—5

Kaba község előljárós ágától, mezőrendőri ügyben bélyegmentes.

7. md.
1898.

Árverési hirdetmény.

Kaba község előljárósága közhirré teszi, hogy egy két éves kétfülére jegyes, ismeretlen bélyegü, bitangságban volt ökör borju az **1898. évi márczius hó 30-án d. e. 10 órakor** Kaba község házánál az 1894. évi XII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendelet 107. §-a értelmében ha tulajdonosa nem jelentkezik, nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek eladatni fog.

Kelt Kabán, 1898. márczius 11-én.

Kovács Lajos jegyző. **Gere Márton** főbiró.

A **Tóby örökösök** közös tulajdonát tevő következő **ingatlanok,** u. m.:

1. A debreczeni **2477.** sz. tjkvben foglalt 1783. sorszámu ház utáni, mintegy 12 hold **ondódi föld.**

2. Az ugyanazon számu tjkvben foglalt, mintegy 18 hold tanyaépületekkel ellátott **ujszásu föld.**

3. Az ugyanazon és a 3729. számu tjkvben foglalt s pajtával ellátott, mintegy 2000 négyszög öl területü **postakerti szőllő.**

4. A h.-böszörményi 13787. számu tjkvben foglalt, mintegy 78 hold tagositott **réti föld,**

eladók.

Értekezhetni Debreczenben, az örökösök megbizottja: **Dr. Megyery Pál** ügyvéddel, Széchenyi utcza 1778. sz. alatt 215—0 2

Csak fiatal embereket

183—60—27

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Orientál

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is. fölösleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kisérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyitják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszertára Budapest,

V., Nagykorona-u. 23. (Széchényi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.

Postai megrendelések czime:

Zoltán gyógyszertár Budapest.

Gyékények

kocsikra kubikosoknak vagy bármely használatra nagy mennyiségben is megrendelhetők az eredeti árban **Lázár Gyula** néptanitó, a gyékényszövő napszámosok társaságának ügyvezetőjénél **Nádudvaron.**

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörü kivitelü szines rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

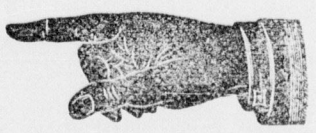
erős vászonkötésü

Bevásárlási könyvecskéket

olcsóbban mint bárhol

CSOKONAI
nyomda- és kiadó részv.-társaság
Debreczenben.

ajánl

Mü- és Könyvnyomda
Hirlapkiadó-vállalat
Diszmü-könyvkötészet

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.